

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

50

Brno 2009

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 50
Volume 50

Číslo 1–2
Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Soňa Klanicová, Marián Mazuch, Ladislav Nejman, Olga Lečbychová,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Fotografie levalloiského hrotu nalezeného při výzkumu paleolitické lo-
kality Tvarožná-Za školou. Srov. studii P. Škrdly a kol. obr. 5:1. Foto
J. Špaček.

*A foto of the Levallois point found in the Paleolithic site Tvarožná-
Za školou. See the study of P. Škrdla et. al. Fig. 5:1. Photo by J. Špaček.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.
Královopolská 147
612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz

Webové stránky s pokyny pro autory: <http://www.iabrno.cz/pv>

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vydáno v Brně roku 2009

Copyright ©2009 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

derde mit Berücksichtigung der provincialrömischen und südrussischen Formen. Mannus-Bibliothek Nr. 32. Leipzig.

Benninger, E., Freising, H. 1933: *Die germanische Bodenfunde in Mähren*. Reichenberg.

Dohnal, V. 1971: Slatinice. Rkp. nálezové zprávy, č. j. 717/72. Uloženo: Archiv nálezoových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Dopita, J. 1986: Nálezy mincí na Olomoucku (I). *Zprávy Krajského vlastivědného ústavu v Olomouci*, 1–19.

Gupte, O. 1998: Die Knieförmig gebogene Fibeln der älteren römischen Kaiserzeit – Forschungsgeschichte und Forschungsstand. In: J. Kunow (ed.): *100 Jahre Fibelformen nach Oscar Almgren*. Internationale Arbeitstagung 25.–28. Mai 1997 in Kleinmachnow, Land Brandenburg. Forschungen zur Archeologie im Land Brandenburg 5. Wünsdorf. 203–212.

Jílek, J. 2008: Božice (okr. Znojmo), *Přehled výzkumů* 49, Brno, 337–340.

Kalábek, M. 2006: Germánské osídlení Olomouce, In: *Archeologie Barbarů 2005*. Sborník příspěvků z I. Protohistorické konference „Pozdně keltské, germánské a časně slovanské osídlení“. Kounice, 20.–22. září 2005. Ústav archeologické památkové péče středních Čech. Praha, 431–450.

Peškař, I. 1972: *Fibeln aus der römischen Kaiserzeit in Mähren*. Praha.

Raddatz, K. 1957: Der Thorsberger Moorfund. Gürtelteile und Körperschmuck. *Offa-Bücher* 13, Neumünster.

Tejral, J. 1993: Na hranicích Impéria (doba římská). In: V. Podborský (ed.): *Pravěké dějiny Moravy*. Brno, 44–470.

Turek, R. 1934–1935: Předmerovejský hrob v Řepově. *Památky archeologické* IV–V, 116–117.

Resumé

Slatinice (Bez. Olomouc). In Slatinice wurde eine Kniefibel entdeckt. Von der zweigliedrigen Fibel ist nur der dreikantige, stabförmige Bügel erhalten, der vorne einen verdickten Kopf, hinten einen prismatischen, auf der Oberseite verzierten Fuss, der mit hohem rechteckigen Nadelhalter abschliesst. Im Hinblick auf die analogischen Spangen, aus einem unbekanntem Fundort im Mähren (Peškař 1972, 90, Tf. 15: 2) und aus Řepov in Böhmen (Turek 1934–1935, 116–117, obr. 4, 5, 6; Svoboda 1948, 80, obr. 8: 4), gehört unsere Fibel zu den jüngeren Varianten der Kniefibeln, die dem Beginn des 3. Jahrhunderts angehören.

SYROVICE (OKR. BRNO-VENKOV)

„U rybníka“. Doba laténská. Doba římská. Raný středověk. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraný výzkum byl vyvolán výstavbou inženýrských sítí a RD v lokalitě „U rybníka“ na J okraji intravilánu obce při cestě do Sobotovic. Výzkum proběhl během srpna až září 2008 a omezil se na archeologicky pozi-

itivní část plošně skryté trasy komunikace o šířce přibližně 10 a délce 90 m. Vlastní skrývka o mocnosti do 0,3 m obnažila ve větší části plochy kulturní souvrství s početnými nálezy a koncentracemi mazanic, do níž byly založeny jednotlivé řezy ručně snižované na úroveň podloží. Již v průběhu snižování byly na úrovni půdního typu rozlišeny jednotlivé zahloubené objekty, dále verifikované na úrovni sprašového podloží. Pro urychlení výzkumu byly v části plochy vrstvy mechanicky strženy na úroveň půdního typu. Celkem bylo takto odkryto přes 100 objektů z doby laténské, římské a raného středověku. Nejvýrazněji se projevil osídlení z doby římské.

Objekty z tohoto období byly dvojího typu; typické chaty obdélného či čtvercového půdorysu s kůlovou konstrukcí (celkem 6) měly charakteristické popelovité zášpy, oproti tomu ostatní objekty především kruhového půdorysu (větší zásobnice vakovitého profilu i menší sídlištní jámy) obsahovaly v zášypech kvanta mazanic, často silně přepálených. Z obj. 508 pocházela navíc sada přepálených závaží tkalcovského stavu, z obj. 539 pak jednotlivé kosti (kalva, femur) dvou lidských jedinců. Zda se v tomto případě jedná o pozůstatky dvou horizontů osídlení či o současné objekty s odlišnou depoziční historií, bude zřejmě po vyhodnocení keramiky. Zcela předběžně se zdá, že osídlení spadá do přelomu starší a mladší doby římské.

David Parma

Resumé

Syrovice (Bez. Brno-venkov), „U rybníka“. Latènezeit. Römerzeit. Frühmittelalter. Siedlung. Reinigungsgrabung.

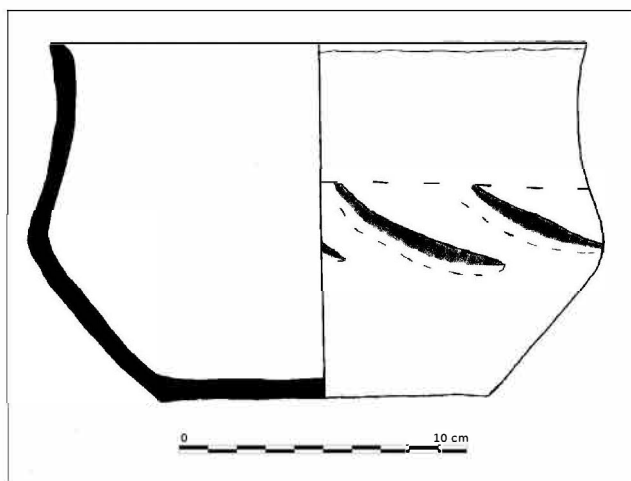
VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

Trať neznámá. 5. století. Uložení: Národní muzeum v Praze.

Nádoba germánského původu byla darována dr. Zástěrovou dne 12. 2. 1964. Nález je nyní uložen v Národním muzeu v Praze pod přírůstkovým číslem 22/64. Jedná se o dvojkónickou mísovitou terinu, která má rozměry: ø 18,5 cm v okraji, ø 11,5 cm dna, výška 11,5 cm. Povrch je hlazený a má šedou barvu. V materiálu je patrná slída (Obr. 16). Nejbližší analogie můžeme najít na lokalitě Plotiště nad Labem (Rybová 1979, Abb. 71/9; 72/6; 76/7). Další velmi podobné tvary byly nalezeny na lokalitách Butzow (Schmidt 1963, Taf. 8: 122, Taf. 16: 212) a Wehrstedt (Pescheck 1978, 65, Abb. 23: 5) či Obermöllern (Pescheck 1978, 65, Abb. 23: 6). Germánskou nádobu lze na základě analogií rámcově zařadit do 5. století (Pescheck 1978, 64; Rybová 1980, 137). Nádobu obdobného typu se mohou vyskytovat i v pozdním 6. století (Klanica 1989).

Poznámka: Za poskytnutý materiál děkuji PhDr. V. Vokolkovi.

František Kašpárek

Obr. 16: Vyškov. Germánská nádoba z okolí Vyškova. Vyškov.
Abb. 16: Vyškov. Germanisches Gefäß aus dem Gebiet Vyškov.

VYŠKOV (OKR. VYŠKOV)

„Nouzka“. Pozdní doba římská. Sídliště. Záchraný výzkum. Muzeum Vyškovska.

Nejmłodším stupněm osídlení na polykulturní ploše v areálu firmy RAMÍ v průmyslové zóně Nouzka II byla sídlištní jáma z pozdní doby římské (na mapě ZMČR 1:10 000, list 24-41-15, je vymezen bodem: A; 455 mm od Z s.č., 82 mm od J s.č.). Nepravidelná jáma obsahovala keramiku, zvířecí kosti a mazanici.

Blanka Mikulková

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). „Nouzka“. Römische Kaiserzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

Literatura

- Klanica, Z. 1989:** Pohřebiště v Hodoníně-Lužicích, *Jižní Morava* 25, 145–159.
- Pescheck, Ch. 1978:** *Die germanischen Bodenfunde der römischen Kaiserzeit in Mainfranken*. Münchner Beiträge zur Vor- und Frühgeschichte Band 27. München.
- Rybová, A. 1979:** Plotiště nad Labem. Eine Nekropole aus dem 2.–5. Jahrhundert U. Z., Teil I, *Památky archeologické* 70/2, 353–489.
- Rybová, A. 1980:** Plotiště nad Labem. Eine Nekropole aus dem 2.–5. Jahrhundert U. Z., Teil II, *Památky archeologické* 71/1, 93–217.
- Schmidt, B. 1963:** Das spätkaiserzeitlich-frühvölkerwanderungszeitliche Brandgräberfeld von Butzow, Kr. Brandenburg-Land, *Veröffentlichungen des Museum für Ur- und Frühgeschichte* Band 2, 68–88.

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov). Das Gefäß des germanischen Ursprungs beschenkte Dr. Zástěrová am 12. 2. 1964. Der Fund wurde jetzt im Nationalen Museum in Prag unter der Zuwachsnnummer 22/64 gestellt. Es handelt sich um eine doppelkonische schüsselförmige Terrine, die die Ausmaße: $\varnothing 18,5$ cm im Rand, 11,5 cm des Bodens, Höhe 11,5 cm hat. Die Oberfläche ist glaciert und graufarbig. Im Material ist der Glimmer merkbar (Abb. 16). Nächste Analogien können in der Lokalität Plotiště nad Labem gefunden werden (Rybová 1979, Abb. 71/9; 72/6; 76/7). Weitere sehr ähnliche Gestalten wurden in der Lokalitäten Butzow (Schmidt 1963, Taf. 8: 122, Taf. 16: 212) und Wehrstedt (Pescheck 1978, 65, Abb. 23: 5) oder Obermöllern (Pescheck 1978, 65, Abb. 23: 6) gefunden. Das germanische Gefäß kann aufgrund der Analogien ins Ende des 5. Jhs. eingeordnet werden (Pescheck 1978, 64; Rybová 1980, 137). Gefäße ähnlichen Typs können auch im späten 6. Jhs auftreten (Klanica 1989).